

Súd: Okresný súd Senica
Spisová značka: 11P/55/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2620203128
Dátum vydania rozhodnutia: 01. 12. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Katarína Škrovanová
ECLI: ECLI:SK:OSSE:2021:2620203128.6

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Senica samosudkyňou Mgr. Katarínou Škrovanovou vo veci starostlivosti o maloletého: D. G., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom L. XX, t.č. Reedukačné centrum Čerenčany, zastúpený kolíznym opatrovníkom: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Senica, dieťa matky: K. G., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom L. XX, zastúpená advokátkou: JUDr. Lenka Čomajová, AK Senica, Hurbanova 486 a zomrelého otca: Y. G. o návrhu matky na zrušenie neodkladného opatrenia a zrušenie ústavnej starostlivosti a o návrhu kolízneho opatrovníka na zmenu zariadenia na výkon ústavnej starostlivosti za účasti okresného prokurátora takto

rozhodol:

Súd nariaďuje zmenu zariadenia pre výkon ústavnej starostlivosti maloletého D. G., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom L. XX na Reedukačné centrum Čerenčany, ul. Samuela Kollára 72.

Matka je povinná platiť výživné na maloletého D. vo výške 35 € mesačne, ktoré je splatné vždy do 15 dňa toho ktorého mesiaca vopred na účet RC Čerenčany, ul. Samuela Kollára 72.

Tým sa mení rozsudok Okresného súdu Senica č.k. 5P/30/2019-40 zo dňa 5.11.2019.

Návrh matky na zrušenie neodkladného opatrenia Okresného súdu Senica č.k. 9P/39/2020-7 zo dňa 2.9.2020 a na zrušenie ústavnej starostlivosti sa zamietá.

Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Návrhom doručeným tunajšiemu súdu dňa 1.12.2020 sa matka domáhala zrušenia neodkladného opatrenia tunajšieho súdu, na základe ktorého bol maloletý D. umiestnený v Reedukačnom centre Čerenčany a následne rozšírením svojho návrhu doručeným tunajšiemu súdu dňa 18.12.2020 sa domáhala zrušenia ústavnej starostlivosti v CDR Holíč. Kolízny opatrovník svojím návrhom doručeným tunajšiemu súdu dňa 12.3.2021 žiadal o zmenu zariadenia pre výkon ústavnej starostlivosti na Reedukačné centrum Čerenčany s tým, aby bola matka zaviazaná na platenie výživného v minimálnej výške na účet reedukačného centra. Súd o týchto návrhoch konal v rámci jedného spoločného konania.

2. Matka v návrhu uviedla, že reedukačné centrum nie je vhodným prostredím po zdravotnej, ani psychickej stránke, maloletému veľmi chýba domáce prostredie, správa sa už slušne, takže ďalší pobyt jej syna v reedukačnom centre už nie je potrebný. Samo reedukačné centrum sa vyjadrilo, že správanie maloletého sa stabilizovalo. Matka má o syna záujem a bude sa snažiť zabezpečiť jeho zdravý vývoj. Má za to, že uvedené zvládne napriek svojmu psychickému ochoreniu.

3. Kolízny opatrovník vo svojom návrhu uviedol, že maloletý D. sa v minulosti prejavoval problémovým správaním. V januári 2018 bol hospitalizovaný v Detskej psychiatickej liečebni v Bratislave. Na základe odporúčania nemocnice bol následne umiestnený v Diagnostickom centre v Bratislave. Tu maloletému vyhovoval režimový systém. Bolo zistené, že na vzniku problémového správania dieťaťa sa podieľajú osobnostné charakteristiky a nedostatočné výchovné vedenie matkou v domácnosti. Bolo odporúčané umiestnenie maloletého v centre pre deti a rodiny. Rozsudkom OS Senica bola nad maloletým nariadená ústavná starostlivosť s jeho umiestnením do Centra pre deti a rodiny Holíč (ďalej len „CDR Holíč“). Maloletý matku a starú matku nerešpektoval, robil si, čo chcel, neskoro v noci chodil spať, ubližoval deťom, utýral zvieratko. Ohrozoval deti v škole. Jeho problémové správanie pokračovalo aj v CDR Holíč, počas januárového víkendu utiekol v noci zo skupiny, v zariadení sa oháňal hasiacim prístrojom, chlapca na skupine ohrozoval príborovým nožikom. Preto CDR začalo pre maloletého hľadať reedukačné zariadenie, pre nedostatok kapacity márne. Problémové správanie pokračovalo, hádzal do detí kamene, vyhrážal sa zabitím, chcel sa sám rezať, časté boli jeho sexuálne prejavy, často u neho prebiehal afekt. Na základe toho bol uznesením OS Senica zo dňa 2.9.2020 umiestnený v Reedukačnom centre Čerenčany (ďalej len „RC Čerenčany“). Umiestnenie maloletého v režimovom zariadení je pre chlapca vhodnejšie, ako v otvorenom režime, čomu nasvedčuje aj skutočnosť, že v poslednom období u neho nastali pozitívne zmeny v správaní.

4. Súd vykonal dokazovanie rozhodnutiami Okresného súdu Senica č.k. 5P 30/2019 - 40 zo dňa 5.11.2019 a č.k 9P 39/2020 - 7 zo dňa 2.9.2020, rozhodnutím RC Čerenčany, hodnoteniami a správami z RC Čerenčany, správou z CDR Holíč spolu so správou z psychologickéj diagnostiky, lekárskou správou od detskej psychiatričky MUDr. G., prepúšťacou správou z Psychiatickej nemocnice Prof. G., prepúšťacou správou z Psychiatickej kliniky JLFUK a UNM v Martine, správou od Obce L., lekárskou správou od psychiatričky matky MUDr. G. E., správami od kolízneho opatrovníka, výsluchmi matky, riaditeľa CDR Holíč G. I., psychologičky z RC Čerenčany Mgr. R. G., odborným vyjadrením znalca z odboru psychiatrie MUDr. G. Č. a zistil nasledovný skutkový stav veci:

5. Rozsudkom Okresného súdu Senica č.k. 5P 30/2019 - 40 zo dňa 5.11.2019 bolo rozhodnuté o nariadení ústavnej starostlivosti nad maloletým D., s výkonom ústavnej starostlivosti v CDR Holíč. Zároveň bola matke určená vyživovacia povinnosť vo výške 35 € mesačne. Podnet podávala matka spolužiaka maloletého D., ktorého D. pichol ceruzkou do ramena a spôsobil mu zranenie. Pedagógovia mali obavu zo správania D. k spolužiakom. Do školy nosil D. nožík - rybičku. Po 11:00 hod. býval agresívny. Matka, ani stará matka D. nevedeli chlapcovi nastaviť jasné pravidlá a hranice. Maloletý podstúpil psychiatrické liečenie.

6. Uznesením Okresného súdu Senica č.k 9P 39/2020 - 7 zo dňa 2.9.2020 bolo Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Senica uložené zabezpečiť umiestnenie maloletého D. do starostlivosti RC Čerenčany. Dôvodom bolo naďalej pretrvávajúce problémové správanie maloletého D., veľmi náročná práca s ním, vyžadujúca si neustálu pozornosť, čo v podmienkach otvoreného režimu v CDR Holíč nebolo zvládnuteľné.

7. Rozhodnutím z RC Čerenčany mal súd preukázané, že maloletý D. bol prijatý do tohto zariadenia rozhodnutím zo dňa 9.9.2020. Zároveň bolo rozhodnuté o jeho prijatí do Základnej školy pri RC Čerenčany, v tom čase do 7. ročníka. Umiestnený tu bol od 25.9.2020.

8. V hodnoteniach a správach z RC Čerenčany sa uvádza, že D. bol do RC Čerenčany umiestnený z dôvodu agresívneho správania, problémom v školskom prostredí, hlavne z dôvodu, že bol ohrozujúci pre ostatné deti v CDR. Psychologička z RC Čerenčany v písomnej správe uviedla, že v ich zariadení sa D. neprejavuje agresívne, nie je konfliktný, neohrozuje ostatné deti. D. je psychicky choré dieťa, je preto veľmi dôležitý správny výchovný prístup, aby normálne fungoval. Je nastavený na medikamentóznou liečbu, je dôležitá psychiatrická a psychologická starostlivosť. RC Čerenčany opakovane odporučilo zveriť maloletého matke, na ktorú je citovo naviazaný a odporučilo spoluprácu vo forme odborných odporúčaní pre správnu výchovu, ktoré sa v RC osvedčili. RC Čerenčany uviedlo, že ak bude mať maloletý vytvorené vhodné podmienky pre ďalší harmonický vývin vo všetkých oblastiach, t.j. psychickej, emočnej a sociálnej, je predpoklad priaznivej prognózy jeho fungovania.

9. V správe z RC Čerenčany z 27.11.2020 sociálna pracovníčka uvádza, že D. vyžaduje citlivé, dôsledné výchovné vedenie s prihliadnutím na jeho špecifické potreby. RC pre neho nie je vhodným

zariadením pre jeho zdravý duševný vývoj. Vyžaduje emočné ukotvenie, najideálnejším by podľa názoru sociálnej pracovníčky RC bolo spolužitie s matkou. Podľa vyjadrenia vychovávateľa správanie D. bolo od počiatku problematické. Adaptácia na nové prostredie ťažká a komplikovaná. Vynucuje si neustálu pozornosť prostredia. V záťažových situáciách má suicidálne sklony. Koná a reaguje impulzívne, má tendenciu utekať a vyhrážať sa ublížením si. Býva výbušný, vulgárny. Dokáže konať a reagovať neprijateľným spôsobom, neuvážene. Má závažné psychické problémy. Podľa psychologičky na D. dobre pôsobí pravidelný režim dňa, o ktorom má vopred prehľad. Vyžaduje citlivý prístup, pravidelné individuálne výchovné a odborné vedenie. Počas Vianoc 2020 bol maloletý v rodinnom prostredí, podľa RC Čerenčany pobyt prebehol bez problémov.

10. K návrhu na zrušenie ústavnej starostlivosti sa psychologička RC Čerenčany dňa 19.5.2021 vyjadrila tak že D. sa postupne adaptoval na prostredie RC. Dobre na neho vplývajú rozhovory a analýzy rôznych sociálnych situácií, agresívne správanie sa u neho prejavilo raz pri zosmiešňovaní zo strany starších chlapcov. Vyhrážal sa, že ich bodne nožom. Nasledoval individuálny psychologický pohovor s maloletým D., kedy sa za svoje správanie ospravedlňoval. Pedagógovia chvália jeho aktivitu a snaživosť. Ostatné deti si uvedomujú jeho odlišnosť, čo je dôvodom jeho zosmiešňovania a vyradovania na okraj skupiny. Opätovne odporučili zverenie matke.

11. V poslednej správe z RC Čerenčany zo dňa 3.11.2021 sa uvádza, že v školskom roku 2021/2022 je maloletý D. žiakom 8. ročníka ZŠ. V priebehu pobytu maloletého v RC boli u neho dosiahnuté mnohé pozitívne zmeny vo všetkých oblastiach. Dosiahol sa, že kolektív začal rešpektovať jeho osobnosť. Maloletý vie rozprávať o problémových stránkach svojho života, pravidelne navštevuje psychológa RC, ktorý mu dokáže veľmi pomôcť s jeho ťažkosťami. Pozitívnym usmerňovaním sa podarilo vzbudiť aj záujem D. o učenie. V rámci svojich schopností dosahuje vcelku dobré výsledky. Zo strany všetkých dospelých RC sa mu dostáva mnoho pozitívnych impulzov. S matkou má vytvorený silný emočný vzťah, RC zotrváva na postoji, že zverenie maloletého matke by pre neho bolo najvhodnejším riešením. D. si uvedomuje seba samého ako súčasť kolektívu na výchovnej skupine a snaží sa, aby bola výchovná skupina za svoje činnosti chválená. Letné prázdniny strávil u matky v rodinnom prostredí, pobyt dopadol uspokojivo. D. je poskytované individuálne psychologické poradenstvo. Po psychologickej stránke D. má prejavy s psychotickou symptomatológiou. V oblasti emotivity vykazuje deficit v empatickej zložke, vykazuje zníženú frustračnú toleranciu s tendenciou k impulzívnemu jednaniu. Má problém s chápaním bežných sociálnych situácií, pričom otvorene vyžaduje od dospelého človeka vysvetlenie. Jeho psychický stav je veľmi kolísavý, začali sa u neho prejavovať nočné mory, imaginácie, halucinácie a bludy.

12. Správou z Centra pre deti a rodiny Holíč zo dňa 14.12.2020 mal súd preukázané, že počas pobytu D. u nich si tento s ostatnými deťmi vybudoval len povrchné vzťahy založené na príležitostných vzájomných provokáciách. Jeho správanie na skupine bolo čiastočne usmerniteľné, avšak len do momentu, kým ho niečo nevyviedlo z rovnováhy, pričom stačil aj malý podnet. Vtedy nedokázal korigovať svoje správanie, nastal afekt, pri ktorom udieral päťami do steny, vyhrážal sa zabitím, útočil čímkoľvek, čo mal po ruke po iných deťoch, snažil sa zabarikádovať v izbe, nadával, vyhrážal sa, že ublíži sebe alebo niekomu inému, že vyskočí z okna, pýtal si nožík, sebapoškodzoval sa, príp. utiekol zo skupiny. Počas víkendov chodievali za ním mama a stará mama, podľa CDR boli návštevy zo strany D. vynucované, mama mu počas návštev zrejme pod verbálnym nátlakom a obavy z afektu nakupovala veci, ktoré ani nepotreboval - sladkosti, nápoje, hodinky, slúchadla.. Mama a stará mama sú využívané D., niekedy kryjú jeho správanie. D. si vyžaduje neustálu pozornosť. Jeho správanie je kolísavé, najviac oživa večer. Práca s ním v otvorenom režime je veľmi náročná, dá sa s ním pracovať, keď sa mu človek venuje, ale toto je na skupine s 9 ďalšími deťmi, ktoré takisto vyžadujú svoj čas, nemožné. Nedá sa venovať len jednému dieťaťu. Pri práci s D. treba byť maximálne obozretný, stačí malý podnet a dostáva sa do afektu, pri ktorom je nebezpečný pre seba aj iných. V Základnej škole v Dojči, kam chodil, deti reagovali na jeho odlišnosť provokovaním, D. deti naháňal, školské pomôcky používal ako zbraň. Na základe rozhovorov s matkou bolo zistené, že v rodine D. je prostredie, ktoré nedokáže k jeho správaniu zaujať správny výchovný postoj. Často sa v CDR vyjadroval, že chce niekoho zbiť, pri afektoch sa chcel ísť rezať, že len to mu pomôže a ukludní ho to, časté boli jeho sexuálne prejavy, nevhodné sexuálne vyjadrenia, tiež opakoval, že by chcel rozumieť zvieratám, aby sa mohol rozprávať so psom, ktorého zabil. D. sa chválil fyzickým napadnutím starej matky, ktorú sotil zo schodov, udrel ju metlou. Matku ťahal za vlasy, vyhrážal sa obom zbitím a rozbitím telefónu, pričom nevnímal, že takéto správanie je nevhodné. Prázdninový pobyt D. v domácom prostredí (2020) musel byť predčasne ukončený. Dňa 25.8.2020 telefonovala

do CDR matka D., do telefónu len plakala, na to bol kontaktovaný starosta obce L., ktorý zašiel do domácnosti, aby preveril situáciu, tento následne informoval CDR, že matka aj stará matka boli uplakané, hovorili, že D. bol agresívny, robí im zle, ťahá ich za vlasy, už asi týždeň nechce užívať lieky, nevedia si s ním poradiť. Ambulantný krízový tím, ktorí riešil situáciu na mieste, bol svedkom toho, že D. mal v ruke nôž, s ktorým sa chystal zaútočiť. Matka s babkou plakali, prežívali silnú emocionálnu reakciu spojenú s triaškou tela. Matka mala na tele modriny, bola pokreslená čiernou fixkou a babka mala ostrihané vlasy. Tiež bolo zistené, že D. pije veľa energetických nápojov, predavačky z miestnej predajne potvrdili, že tieto nápoje si u nich D. kupuje, predávajú mu ich, lebo majú strach z neho, boja sa, aby im neublížil, alebo nepoškodil majetok. Krízová situácia vyžadovala asistenciu polície, bola privolaná aj RZP. Bola skonštatovaná potreba hospitalizácie maloletého. Nakoľko lekári na detskom oddelení Nemocnice v Skalici nemali dostatok personálu a obávali sa o zdravie a život personálu a detí, podali D. injekciu na upokojenie a previezli ho späť do CDR. CDR uviedlo, že v ich podmienkach nie je možné maloletého zvládnuť.

13. V správe od Obce L.M. zo dňa 11.12.2020 je opísaný prázdninový pobyt maloletého D. v domácnosti jeho matky. Starosta obce potvrdil, že koncom augusta 2020 išiel na základe telefonickej žiadosti pracovníčky CDR Holíč do domu matky maloletého. Brána bola zamknutá, po zvonení otvoril maloletý D., vyšli matka aj stará, obe boli uplakané, keď sa ich pýtal, čo sa stalo, uviedli, že ich D. ťahal za vlasy, že je agresívny, robí im zle, nechce užívať lieky a nevedia si s ním poradiť.

14. V prepúšťacej správe z Psychiatrickej nemocnice Prof. G. v Kremnici zo dňa 10.10.2018 sa u maloletého D. okrem iného konštatuje Iná porucha správania s impulzívnou a agresiou, disharmonický vývin osobnosti, depriváčny syndróm. Taktiež sa tu uvádza, že správanie maloletého je usmerniteľné pri sprísnenom režimovom opatrení. V rámci detského domova bola odporučená uzatvorená skupina, bolo konštatované nevyhnutné umiestnenie do reedukačného zariadenia.

15. Správou z psychologickkej diagnostiky je zrejmé, že D. bol do CDR umiestnený 26.11.2019. V správe sa uvádza, že maloletý si svoje agresívne správanie neuvedomuje. Nemá znútornené sociálne normy. Z pozorovania počas prvých mesiacov sa javila prítomnosť hlasu, ktorý D. počul, hlas, ktorý ho smeroval k agresívnemu správaniu. Aj vychovávatelia opisovali situácie, pri ktorých sa D. s niekým rozprávala, ale nikto tam nebol. Tieto situácie sa javili mimo normy bežnej detskej fantázie.

16. Lekárskou správou od detskej psychiatričky MUDr. G. z kontroly zo dňa 13.2.2020 mal súd preukázané, že dôsledku komunikácie s virtuálnymi osobami bola odporučená hospitalizácia na detskej psychiatrii FK Nitra pre podozrenie na možný rozvoj psychotickej poruchy.

17. V prepúšťacej správe z Psychiatrickej kliniky JLFUK a UNM v súvislosti s hospitalizáciou maloletého v období od 3.5.2021 do 14.5.2021 bola v rámci diagnostického záveru u maloletého Pavla konštatovaná Porucha bipolárneho spektra: disruptívna porucha s dysreguláciou nálady. Bolo tiež konštatované, že neexistuje dôvod, prečo by maloletý nemohol byť v starostlivosti matky, pokiaľ bude pravidelne v sledovaní psychiatra. Bolo tiež pozmenená medikamentózna liečba.

18. Z lekárskej správy od MUDr. G. E., psychiatričky matky maloletého zo dňa 20.1.2021, je zrejmé, že matka aktuálne nie je schopná v rámci svojej hypersenzitivity a submisivity zvládať poruchy správania spojené s agresivitou u maloletého z dlhodobého hľadiska. Matka je schopná zabezpečovať emocionálnu podporu synovi, zázemie, opateru, avšak jeho výrazné dlhodobé poruchy správania matka v rámci svojej osobnostnej výbavy nebude zvládať. Takisto dôležitým determinujúcim faktorom je aj absencia otca v rodine,

19. Zo správ od kolízneho opatrovníka vyplýva, že maloletý D. je adoptovaným dieťaťom Y. G. a K. G.. Otec, ktorý zomrel v roku 2016, bol pre chlapca autoritou. Po jeho smrti zabezpečovala starostlivosť o D. matka so svojou matkou. Matka je pacientkou psychiatrickej ambulancie MUDr. G. E. v Senici. V septembri 2016 navštívila matka s maloletým detskú psychiatričku MUDr. G. pre výrazné zhoršenie sa správania maloletého po smrti otca. Maloletý D. matku nerešpektoval, robil si, čo chcel, chodil spať neskoro v noci, ubližoval deťom, utýral zvieratko. Podľa vyjadrenia psychiatričky matka má tendenciu maloletého chrániť, obhajovať, bagatelizovať jeho správanie. Matka je výchovne insuficientná, nedokáže nastaviť jasné hranice a pravidlá, maloletý pred ňou ani starou matkou nemá žiadny rešpekt. Maloletý absolvoval pobyt v Diagnostickom centre, kam bol prijatý na základe neodkladného opatrenia zo dňa

9.1.2019. Počas návštev matky v DC bolo správanie D. k matke požadovačné a rozkazovačné. V DC maloletý fungoval dobre, vyhovuje mu režimový systém. Bolo zistené, že na vzniku problémového správania sa podieľajú osobnostné charakteristiky maloletého a nedostatočné výchovné vedenie matkou v domácom prostredí, absencia pravidelnej štruktúry dňa a nedodržiavanie hraníc a pravidiel správania sa. Rozsudkom OS Senica zo dňa 5.11.2019 bola nad maloletým nariadená ústavná starostlivosť v CDR Holíč. Správanie maloletého v CDR bolo nekontrolovateľné, ohrozovalo ostatné deti. Takisto v škole ohrozoval spolužiakov, fyzicky ich napádal, správal sa vulgárne. Práca s ním bola náročná, vyžadoval si neustálu pozornosť, čo bolo v rámci otvoreného režimu v CDR nezvládnuteľné. Preto bol maloletý neodkladným opatrením OS Senica umiestnený do RC Čerenčany. Tu na neho dobre pôsobí pravidelný režim dňa. Má nastavenú liečbu, ktorá ho udržuje pod kontrolou. Avšak začali sa u neho prejavovať nočné mory, halucinácie, bludy. Individuálny režim v zariadení s uzavretým režimom má na neho pozitívny vplyv. Dňa 15.12.2020 sa konalo pracovné stretnutie v CDR Holíč za prítomnosti psychologičky z RC Čerenčany, kde sa psychologička vyjadrila, že netušila, že správanie maloletého v CDR bolo nebezpečné pre ostatné deti, a vyjadrila sa, že napriek tomu, že si naďalej myslí, že Pavol do RC nepatrí, je pre neho vhodnejšie, aby zostal v RC Čerenčany, kde majú režimové vedenie, ktoré má na správanie sa maloletého kladný vplyv. Kolízny opatrovník mal za to, že umiestnenie maloletého v RC Čerenčany je pre maloletého v súčasnosti najvhodnejším riešením.

20. Matka maloletého pri výsluchu na súde uviedla, že správanie D. sa zmenilo. Počas vianočných sviatkov 2020 bol doma, nebol agresívny, lieky užíval tak ako mal. So synom je v pravidelnom, hlavne telefonickej, kontakte. S pracovníkmi RC občas. Pre prípad, že by bol maloletý zverený do jej starostlivosti, jej RC prisľúbilo pomoc. Keď bol doma, ráno matke pomohol, čo mu povedala, potom bol vonku s kamarátmi, prišiel na obed, večer sa z vonku vrátil okolo šiestej. Spať chodil okolo 22:00 hod. Matka má za to, že za zlepšenie správania maloletého môže iný režim, ktorý v je v RC. Matka uviedla, že ona užíva dlhodobé lieky. Pokiaľ ide o pravidelné mesačné výdavky, mesačne platí 13 € za bodu, 116 € za plyn, 30 € za elektrinu a 18 € za lieky. Poberá invalidný a vdovský dôchodok, v celkovej výške 470 € mesačne.

21. Riaditeľ CDR Holíč G. I. pri výsluchu na súde na margo „režimovania“ maloletého D. počas vianočných sviatkov doma uviedol, že matka uviedla, že počas vianočných sviatkov trávil D. čas aj s kamarátmi vonku, čo trochu nesedí, pretože počas Vianoc bol zákaz vychádzania, ľudia sa mali zdržiavať len vo svojich domácich bublinách. Práve tieto zákazy a opatrenie sťažujú veľmi prácu s deťmi. Ku kúpe rôznych vecí D. uviedol, že po každej návšteve matky D. prišiel nadmieru zásobný rôznymi vecami, potom aj dal z toho iným deťom a ako keby sa vystatoval, koľko toho má. Jednalo sa aj o energetické nápoje, ktoré vyslovene sťažujú prácu s dieťaťom.

Počas letných prázdnin zo začiatku fungoval maloletý v domácnosti veľmi dobre, postupne sa pridávali drobné komplikácie, že neposlúchol, alebo si vynucoval energetické nápoje, toto postupne gradovalo a vyvrcholilo až incidentom 25.8.2020, kedy matka telefonovala do CDR Holíč, v telefóne nebolo počuť nič iné, iba plač matky, potom zostalo ticho a telefón položila. CDR na to okamžite kontaktovalo starostu, ktorý išiel osobne situáciu do domácnosti matky skontrolovať a podľa jeho vyjadrenia mu prišiel otvoriť maloletý D. a ako matka, tak aj stará matka boli obidve uplakané a v takom stave, ako bolo opísané. Následne ambulantný tím vykonal krízovú intervenciu. Dôležité je, že v tom čase odmietal D. už týždeň užívať lieky a nedodržiaval režim. Vtedy vytiahol maloletý aj nôž na pracovníka z krízového tímu, nie na matku. Potom utekal do stodoly a pracovník išiel za ním, vedel ako na neho a nôž odložil. Bola privolaná RZP, dali maloletému lieky, odviezli ho do nemocnice do Skalice, bola mu nasadená liečba, ale nemali voľné miesto a preto bol následne prevezený späť do CDR.

Ako vyplýva z mnohých vyjadrení odborníkov, maloletý dokáže fungovať v režimovom zariadení, pokiaľ nebude mať nastavený režim, problémy s ním sa budú len prehĺbovať a zhoršovať. Treba uviesť, že režim pri takýchto deťoch sa veľmi ťažko nastavuje aj profesionálovi, nastaviť taký režim v domácich podmienkach je veľmi náročné. Tiež si myslím, že je veľmi zlé pre dieťa neustále premiestňovanie zo zariadenia do zariadenia, pretože pevné väzby aj so zamestnancami, ktorí majú dieťa na starosti, sú pre dieťa veľmi dôležité. Je logické, že v RC Čerenčanoch sa maloletý správa lepšie, pretože tam má požadovaný režim a toto zariadenie je pripravené na takýto typ klientov. Svedok v minulosti v čase incidentu v CDR nepracoval, ale podľa informácií, ktoré má, v prípade návratu maloletého do domácnosti matky hrozí postupne opakovanie jeho predchádzajúceho správania. Je tu k tomu veľké riziko. CDR funguje na princípe otvoreného režimu, skupinky po 10 deťoch a na ne je určený jeden vychovávateľ. Keď sa deti učia dištančne, nechodia do školy, je to trochu posilnené. Keď bol D. v CDR, tak sa viacerí ľudia museli venovať len jemu a ostatné deti išli bokom, čo nie je možné v takomto

režime. Adaptácia maloletého v RC Čerenčany bola zdĺhavá, bola sprevádzaná aj psychosomatickými ťažkosťami, postupne sa adaptoval. Momentálne v zariadení žiadne sexuálne ani agresívne prejavy nemá. Podľa psychologičky sa u neho neprejavujú ani žiadne sexuálne deviácie. Škola, to je obrovský problém stále. Podľa záverov psychologičky z RC Čerenčany D. do ich zariadenia nepatrí, zároveň si však psychologička uvedomuje, že otvorený režim v CDR tiež nie je pre neho a preto v závere toho rozhovoru uviedla, že bude lepšie, ak by ostal v RC, ktorý má na D. priaznivý vplyv. Metodologické usmernenia pracovníkov CDR počas leta smerom k matke nemali svoje výsledky, progres nenastal, ale na druhej strane, situácia nebola taká, aby sa ukončil pobyt maloletého je záujem, aby deti prázdniny trávili doma. Pokiaľ ide odborníkov, ktorí sa venovali maloletému v CDR, na začiatku sa dieťa zoznamuje so svojim vychovávateľom, psychológom, sociálnym pracovníkom a riaditeľom, týchto pozná hneď. Keďže u D. nastali problémy, boli situácie kedy boli u neho potrebné privolať aj iného psychológa, než toho ktorý s ním pracoval, napr. keď sa oháňal s hasiacim prístrojom v skupine. U neho sa napr. vo večerných hodinách stav zhoršoval, tak vtedy bolo aj potrebné, aby prišli na pomoc ďalší. Prípady maloletého D. sa venoval celý odborný tím, a to 3 sociálni pracovníci, 2 psychológovia a riaditeľ, v minulosti riaditeľka. Nejednotnosť v záveroch psychológa CDR a psychológa RC Čerenčany si svedok vysvetľuje jednak tým, že Čerenčany nemali vedomosť o tom, ako sa Paľko správal v CDR a myslí si, že jeho zmena správania je hlavne v režimovom správaní. Svedok spomenul dva incidenty, ktoré boli počas jej práce. Raz počas tehotenstva jeho manželky, predchádzajúcej riaditeľky CDR, sa jej D. spýtal, čo by sa stalo, keby ju pichol nožikom do brucha a či by bábätko umrelo. Ona mu vysvetlila, že bábätko by umrelo, že takéto veci sa nesmú robiť, na čo on jej povedal, že by chcel zažiť, aké je to niekoho zabiť. Ďalší incident sa týkal toho, že D. sa vybral zo školy do CDR stopom, riaditeľka mu vysvetľovala riziká takéhoto postupu, v čom on nevidel žiadny problém, veď ho viezla GLSka, kuriér. Keď mu hovorila, že aj tak je tam nebezpečenstvo, že toho človeka nepozná, D. jej povedal, že nevedí, on mal pri sebe nožik a keby niečo, tak by ho zabil a následne povedal, že by chcel zažiť pocit, aké je to niekoho zabiť. Svojho psa zabil po tom, ako mu rozkúsil nejaký kábel. Na záver pretlmočil obavu všetkých odborníkov z toho, čo sa môže stať, keby sa D. vrátil do CDR alebo do domáceho prostredia. Čo sa týka domáceho prostredia, najväčšiu obavu vyslovil terénny pracovník, ktorý zasahoval v auguste 2020 a na ktorého D. zobral nôž. Pokiaľ ide o diagnózu maloletého, jedná sa o disharmonický vývin osobnosti. V súvislosti s bludmi alebo predstavami je u detí ťažko rozlíšiteľná hranica, kde sa jedná o detskú fantáziu, alebo odpútanie pozornosti a kde už ide o prejavy duševnej poruchy. Ale u MUDr. G. hovoril D., že má nejakých dvoch imaginárnych priateľov, jeden je dobrý, jeden zlý a hovoria mu, čo má robiť. Psychologickú diagnózu je možné presne určiť až v dospelosti.

22. Psychologička z RC Čerenčany Mgr. R. G. pri výsluchu na súde uviedla, že maloletý D. bol k nim do RC umiestnený z dôvodu jeho správania, prejavovala sa u neho agresivita a rôzne sexuálne deviácie. Prišiel v zúboženom stave. Je to psychicky narušené dieťa, k tomu pribudla traumatizácia zo smrti otca, matka sa zrútila, nezvládala výchovu a v CDR Holíč nebolo maloletému dobre. Zakrátko sa v RC adaptoval, venovali sa mu dvaja vychovávateľa, je pravda, že D. vyžaduje individuálny prístup a starostlivosť, takže sa mu tiež vychovávateľ venoval v podstate na úkor iných detí, ktorých je v RC okolo 60. Svedkyňa s ním pracovala každý druhý deň, niekoľkokrát sa v spolupráci s pedopsychiatrom menila maloletému liečba, teda psychiatrické lieky. Momentálne je adaptovaný a problémové správanie nevykazuje. Samozrejme, že maloletý je psychiatrický pacient, je psychicky chorý, to matka vie. V RC sú zlé deti, veľmi problémové, z tohto hľadiska tam D. v podstate vyniká, on je psychiatrický pacient. Chlapci umiestnení v RC veľmi rýchlo vyťušili jeho slabosti, vidia jeho odlišnosť, takže D. je tam často terčom posmechov, šikany. Toto určite pre neho dobré nie je. D. prišiel s diagnózou poruchy správania z dôvodu narušených rodinných väzieb. Vzhľadom k tomu, že mu zomrel otec, pričom on našiel mŕtveho otca, tak porucha správania bola podľa názoru psychologičky úplne normálna, s tým sa ťažko vyporiada aj zdravé dieťa. Reeducáciou prešiel, poruchy správania sa u neho nevyskytujú, agresívne správanie sa prejavilo len raz v súvislosti so správaním chlapcov k nemu a preto má psychologička za to, žeby sa mu mala dať šanca vyskúšať, akým spôsobom dokáže fungovať v domácom prostredí. Toto je aj názor riaditeľky, pričom ak by prišlo k akémukoľvek zlyhaniu v domácom prostredí, RC je ochotné kedykoľvek prijať D. naspäť, bude mu držať stále miesto, dokážu držať jedno voľné miesto práve pre takéto prípady. Od 3.5.2021 do 14.5.2021 bol maloletý na psychiatrickom liečení v Martine, bola diagnostikovaná porucha bipolárneho spektra, pričom aj zo záverov z tejto hospitalizácie vyplýva, že táto diagnóza nie je dôvodom preto, aby nemohol maloletý fungovať v domácom prostredí. Samozrejme, ak by bol zverený matke, je potrebné dodržiavať nastavenú liečbu, neustále sledovanie maloletého u pedopsychiatra a podpornú liečbu psychológa, inak by fungovať nedokázal.

Posmeškom a provokáciám detí v škole by bolo možné u D. predísť tým, že by navštevoval špeciálnu základnú školu. Predpoklady tu na to sú, tým pádom by toľko v kolektíve detí nevynikal. Prichádza u neho do úvahy aj individuálny študijný plán.

Matka sa o dieťa stále zaujíma, maloletý má s matkou vytvorené zdravé, plné citové väzby a psychologička má za to, že je v záujme maloletého, aby bol zverený do starostlivosti svojej matky.

Maloletý musí mať predvídateľný plán režimu dňa, musí vedieť, čo ho v ten deň čaká. Treba pokračovať vo farmakoterapii, spolupracovať s pedopsychiatrom a podporne s psychológom. RC je ochotné oboznámiť matku so všetkými postupmi, ktoré sa osvedčili. Matka sa pýtala, ako pripraviť domácnosť pre prípad, že by sa D. vrátil. V RC sú deti do ukončenia 9. ročníka a potom sú premiestňované do RC pre mládež, pre dlhodobý pobyt nie je RC vhodné. Ohľadom záťažových situácií určite urobil maloletý pokroky. D. má imaginárneho kamaráta, volá sa Foxy. Práve z tohto dôvodu mali u D. v RC podozrenie na schizofréniu, lebo aj sluchové imaginácie sa u neho prejavovali, preto bol psychiatricky vyšetovaný, ale schizofrénia sa u neho nepotvrdila. Toto riešili práve v rámci hospitalizácie v Martine. Fiktívny priateľ Foxy, aspoň v RC, na D. pôsobí pozitívne. Je tam pre neho, keď je napríklad smutný a teda fakt, že má takúto predstavu, nijako neohrozuje okolie a spoločnosť. Zo strany matky nie je potrebné od tohto imaginárneho priateľa odvracať pozornosť, ani ho podporovať, nič, ak sa o ňom bude chcieť rozprávať, treba ho počúvať, ak by sa ohľadom tohto kamaráta vychyľoval z normy, treba D. usmerniť. Ak by ale napríklad prišlo k situácii, že ho núti robiť zlé veci, napr. niekoho zbiť, tak sa treba obrátiť na pedopsychiatra. Akúkoľvek situáciu s D., či pozitívnu či negatívnu, treba konzultovať s psychiaterom.

Ak by bol maloletý zverený matke, následne by nastalo zlyhanie a bol by opäť umiestnený do RC, toto je ten najhorší možný scenár, určite by to zle na neho vplývalo, ale určite by sa znovu adaptoval. Psychologička ale skôr predpokladá, že ak by bol zverený maloletý matke, tak by už dokázal fungovať v domácom prostredí. Psychiater z nemocnice v Martine, ktorý odporučil zverenie maloletého matke, nevedel o psychickom stave matky, poznali len anamnézu maloletého, s rodinnými pomermi oboznámení neboli.

Na otázku okresného prokurátora, či psychologička má aktuálnu vedomosť o stave matky zabezpečovať starostlivosť o maloletého, psychologička uviedla, že matka uvádza, že to dokáže, komunikovali spolu o tom. Záver zveriť maloletého k matke plyní z komunikácie s matkou. Na otázku, či psychologička má vedomosť o tom, že maloletý matku popísal, starú matku ostrihal, či toto bolo zohľadnené v závere, psychologička uviedla, že matka toto popiera. Dôvodom zmeny záverov psychologičky ohľadom zverenia maloletého, keď pôvodne uvádzala, že režimový systém v RC je pre D. vhodnejší, než CDR, bolo to, že sa dozvedela, že matka chce zveriť maloletého do svojej starostlivosti.

Podrobnejším psychologickým vyšetrením matky je možné zistiť, či na jej strane je daná schopnosť zabezpečiť vhodné prostredie, zvládnuť všetko to, čo je potrebné preto, aby D. dokázal fungovať v domácom prostredí riadne, aby sa predišlo k jeho opätovnému návratu do RC.

23. Z odborného vyjadrenia znalca z odboru psychiatrie MUDr. G. Č. vyplýva, že matka trpí Sociálnou fóbiou, Periodickou depresívnou poruchou a Vyhýbavou (úzkostnou) poruchou osobnosti. Nejedná sa o duševnú poruchu. Osobnosť matky maloletého je ovplyvnená podstatou poruchy osobnosti (úzkostnej vyhýbavej), ktorej črty posilňujú prejavy sociálnej fóbie a naopak, prejavy sociálnej fóbie sú posilňované uvedenou poruchou osobnosti. Tieto zistené poruchy prebiehajúce paralelne a teda aj vo vzájomnom vzťahu, predovšetkým sociálna fóbia a vyhýbavý porucha osobnosti (a aj depresívna porucha) majú vplyv na kritické pristupovanie k ochoreniu a problémom maloletého syna D. v čase, kedy matka maloletého bude mať sama zvýraznené ťažkosti v rámci svojich porúch, ktorými trpí. Vtedy sa nemusí dostatočne angažovať (obzvlášť pri depresii) a dostatočne kriticky postaviť k prejavom správania svojho maloletého syna. Môže mať tendenciu cez svoje emócie /úzkosť/ a úzkostlivosť /ako súčasť jej osobnosti/, správanie svojho syna vyhodnocovať oslabene pre katathymne /pod vplyvom emócie/ zmenený úsudok, pre nedostatok svojej energie, ktorú jej uvedené poruchy znižujú pre úzkostné napätie. Schopnosť matky maloletého zabezpečiť dodržiavanie nevyhnutného prísne stanoveného režimu dňa maloletého je pre uvedené duševné poruchy oslabená. Vyžadovaná podstatná miera sebaapresadenia zo strany matky plynúca z autority, je predovšetkým pre vyhýbavú poruchu osobnosti u matky maloletého znížená, vzhľadom na špecifické prejavy /poruchy/ správania maloletého až nedostačujúca. Zabezpečenie podávania liekov pravidelných návštev maloletého u psychiatra a psychológa môže byť sprevádzaná zo strany maloletého s odporom, čo matka maloletého nemusí dokázať, až nedokáže prelomiť. Dokumentačne dostatočne preukázané duševné poruchy u matky maloletého môžu, obzvlášť pri klinickom zhoršení (čo v minulosti bolo opakované), oslabovať matku v odolávaní možným nátlakom a v nedostatočnom až žiadnom rozpoznaní manipulatívneho konania, ktorému môže podľahnúť a tak vyhovieť nevhodným požiadavkám. Duševné poruchy u matky

maloletého zmenšujú dostatočnú ostražitosť pre prekrytie pozornosti úzkosťou. Matka maloletého prechováva citovú kapacitu k maloletému D., ale zároveň táto kapacita môže byť nevýhodou matky maloletého pri včasnom rozpoznaní patológie v správaní svojho syna. Tieto city k svojmu adoptívnemu synovi z dôvodu úzkostnej - vyhýbavej poruchy osobnosti v čase zhoršenia matka nedokáže racionálne využiť v prospech rozpoznanie novej hrozby vybočenia správania z prijateľnej normy. S tým je spojený aj posun v potrebe kontaktovania odborníka. Znalec sa prikláňa k stanovisku nevhodnosti zverenia maloletého Pavla (vzhľadom na psychický stav a problémové správanie) do osobnej starostlivosti matky (vzhľadom na jej psychický stav), aj s prihliadnutím na celospoločenský záujem.

24. Kolízny opatrovník uviedol, že RC Čerenčany doposiaľ nedalo súhlas s umiestnením maloletého D. v ich zariadení v rámci ústavnej starostlivosti. V danom prípade sa však jedná už len o pol roka, nakoľko deti v RC Čerenčany môžu byť len do veku 15 rokov s tým, že pokiaľ tam začali školský rok, tak ešte dokončia pobyt do konca školského roka. Čiže RC Čerenčany aj napriek svojmu nesúhlasu by v prípade kladného rozhodnutia súdu maloletého D. u seba vo svojom zariadení museli mať až do skončenia školského roka, miesto prakticky pre neho majú. Do budúcnosti potom, ak by naďalej bolo potrebné ponechať maloletého D. v RC, hľadalo by sa nové zariadenie pre deti od 15 rokov vyššie, niekde čo najbližšie k miestu jeho trvalého bydliska.

25. Právna zástupkyňa matky uviedla, že stav maloletého sa podstatne zlepšil, čo zistila z RC Čerenčany. Z niekoľkých správ z tohto ústavu i výsluchu svedkyne, ale najmä z poslednej správy, je zrejmé, že RC odporúča návrat maloletého do rodinného prostredia, pretože s matkou má vytvorenú zdravú väzbu, ktorú je potrebné rozvíjať a podporovať. Správanie maloletého sa veľmi zlepšilo. Maloletý má matku veľmi rád, neustále si telefonujú a záujem matky je, aby bolo dieťa u nej a mohla mu poskytovať starostlivosť, má ho veľmi rada. Celé prázdniny bol D. u matky, ktorá riadne zabezpečovala jeho starostlivosť a neboli tam zistené žiadne problémy, toto vyplýva i z poslednej správy RC Čerenčany. Napriek odbornému vyjadreniu znalca, ktorý neodporučil, aby matka prevzala starostlivosť o maloletého, matka na návrhu trvá, je potrebné dať matke a synovi šancu, aby spolu bývali a matka zabezpečovala jeho starostlivosť. Matka má z centra presný režim dňa a pokyny, ako má zabezpečovať starostlivosť a pokiaľ by sa zistilo, že matka túto starostlivosť nezávážne, v centre budú mať stále miesto, aby sa mal kde maloletý vrátiť do ukončenia školskej dochádzky.

26. Kolízny opatrovník zotrval na podanom návrhu, aby bola nariadená zmena zariadenia vo vykonávaní ústavnej starostlivosti, a to v RC Čerenčany. Je preukázateľné, že správanie maloletého D. sa zlepšilo, je to tak preto, že je zabezpečené režimové vedenie v RC.

27. Okresný prokurátor mal za preukázané, že tak zdravotná anamnéza a výrazné výchovné problémy maloletého spojené aj s jeho psychickou anamnézou nielen že nepominuli od nariadenia ústavnej starostlivosti, ale tieto pretrvávajú a ak sú manifestované v menšej miere, tak iba z dôvodu, že maloletý je vedený režimovo v RC Čerenčany, má jasné pravidlá, je cielene socializovaný a je mu poskytované odborné poradenstvo a starostlivosť. V tomto smere je zrejmé aj určité pozitívne napredovanie oproti jeho umiestneniu v CDR Holíč, ktoré je de facto otvoreným zariadením. Za tohto stavu má okresný prokurátor za to, že aktuálne problémy na strane maloletého zakladajú značné riziko zhoršenia jeho správania pri absencii mimo ustáleného režimu a dohľadu, ktorý musí byť garantovaný spôsobilou osobou, a to aj vo sfére zdravotnej spôsobilosti. Bolo nepochybne preukázané, že matka maloletého nevie objektívne zabezpečiť takéto prostredie maloletému, naopak je to maloletý, ktorý má tendenciu dominantného správania až riadenia matky v určitých sférach. Uvedené skutočnosti potvrdzujú výpovede pracovníkov CDR Holíč a aj poznatky kolízneho opatrovníka, pričom je preukázané, že v domácom prostredí maloletý nemal zabezpečený dlhodobý režim, čo viedlo až k jeho útokom voči matke, starej matke a aj privolaným pracovníkom CDR Holíč. Uvedené skutočnosti sú potvrdzované aj v podanom odbornom vyjadrení znalca, ktoré považuje okresný prokurátor za komplexné a jednoznačné, majúce oporu v skutkovom stave a so závermi znalca sa stotožnil. Na základe uvedeného má za to, že je preukázané, že návrhy matky na zrušenie ústavnej starostlivosti a neodkladného opatrenia sú nielenže nedôvodné, ale nie sú ani v najlepšom objektívne vnímanom záujme maloletého dieťaťa. Pokiaľ ide o návrh kolízneho opatrovníka, primárne poukázal na rozporuplné a tendenčné vystupovanie RC Čerenčany, výpoveď zamestnancov, ktorú považuje za nedôveryhodnú, čo sa podáva aj s rozporuplných záverov podanej správy a skutočností uvedených vo vzťahu správania maloletého, kde je konštatované, že u tohto sa prejavujú halucinácie, bludy, imaginácie a zároveň je konštatované, že zlepšenie jeho stavu po nástupe je dané striktným režimom, ktorý podľa názoru okresného prokurátora matka objektívne

nevie zabezpečiť. Pre zmenu zariadenia je významná tá skutočnosť, že v danom zariadení je voľné miesto, čo bolo opakovane potvrdené správami RC a výpoveďou svedkov a rovnako tá skutočnosť, že umiestnenie maloletého je v záujme maloletého ako takého. Preto sú splnené podmienky na vyhoviecie návrhu kolízneho opatrovníka na zmenu zariadenia a to aj s poukazom na prebiehajúci školský rok a vek maloletého. Súčasne so zmenou zariadenia navrhol okresný prokurátor určiť primerané výživné matke podľa jej príjmových možností a rovnako primerane zmeniť skôr vydaný rozsudok vo veci nariadenia ústavnej starostlivosti.

28. Podľa § 54 ods. 2, 5 zákona o rodine č. 36/2005 Z.z. v znení neskorších predpisov úd môže nariadiť ústavnú starostlivosť len vtedy, ak je výchova dieťaťa vážne ohrozená alebo vážne narušená, nie je možné dieťa zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti alebo pestúnskej starostlivosti a

a) dieťa je osvojiteľné a nie je možné ho zveriť do starostlivosti budúcich osvojiteľov alebo do starostlivosti fyzickej osoby podľa osobitného predpisu,

b) rodičia dieťaťa nežijú alebo im v starostlivosti o dieťa bráni závažná prekážka,

c) uložené výchovné opatrenie podľa § 37 ods. 3 nevedlo k náprave alebo

d) rodičia dieťaťa sú pozbavení výkonu rodičovských práv.

Súd v rozhodnutí, ktorým nariaďuje ústavnú starostlivosť, musí presne označiť zariadenie, do ktorého má byť dieťa umiestnené. Pri rozhodovaní o ústavnej starostlivosti a označení zariadenia súd vždy prihliadne na citové väzby maloletého dieťaťa k rodičom, súrodencom a iným blízkym osobám a zohľadní možnosti zariadenia na utvorenie podmienok na zachovanie rodinných a citových vzťahov dieťaťa, jeho rodičov a súrodencov.

29. Podľa § 62 ods. 1 až 5 zákona č. 36/2005 Z.z. v znení neskorších predpisov plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov. Každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrované neploleté dieťa alebo na nezaopatrované dieťa podľa osobitného zákona. Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť. Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

30. Z vykonaného dokazovania a zisteného skutkového stavu veci vyvodil súd ten právny záver, že návrh kolízneho opatrovníka na zmenu zariadenia pre výkon ústavnej starostlivosti je plne odôvodnený. V konaní bolo preukázané, že maloletý Pavol je dieťa psychicky choré, narušené. Pre jeho normálne fungovanie je jednak nevyhnutná medikácia psychiatrickými liekmi, neustála a pravidelná psychologická a psychiatrická starostlivosť, jednak v bežnom živote zabezpečenie pravidelného, striktno dodržiavaného režimu dňa. Až režimový systém nastavený v rámci uzavretého oddelenia v RC Čerenčany dokázal pozitívne ovplyvniť správanie sa maloletého. Dovtedy maloletý nefungoval, jeho správanie bolo neustrážiteľné, ohrozoval spolužiakov v škole, matku, starú matku, ktoré dokonca fyzicky napádal, následne potom ostatné deti v rámci CDR, kam bol na základe rozhodnutia súdu umiestnený. Obavy z jeho správania malo celé jeho okolie, vid'. tehotná riaditeľka CDR, ktorej sa pýtal, či by zomrelo je dieťa, keby jej pichol nožom do brucha, pracovník ambulantného krízového tímu, na ktorého počas prázdninového pobytu u matky v lete 2019 vyťahol nôž. Jeho správania sa obávali aj predavačky v mieste bydliska, ktoré sa obávali odmietnuť mu predat' energetické nápoje, či personál detského oddelenia v nemocnici v Skalici, kde ho po podaní injekcie odviezli radšej späť do CDR. Režimový systém, ktorý maloletý očividne pre svoje fungovanie nevyhnutne potrebuje, však nie je schopná zabezpečiť ani jeho matka, ani CDR. Matka maloletého je sama psychiatrickým pacientom a ako bolo preukázané odborným vyjadrením znalca, psychické poruchy, ktorými preukázateľne trpí, jej objektívne znemožňujú zabezpečiť pre maloletého také prostredie, v ktorom by dokázal a mohol bezproblémovo fungovať. Matka nie je pre dieťa autoritou, jej psychické poruchy jej znemožňujú kriticky pristupovať k ochoreniu a problémom syna, nedokáže zabezpečiť dodržiavanie nevyhnutného prísne stanoveného režimu dňa, nemusí dokázať prelomiť odpor maloletého, ak napr. tento odmietne užívať potrebné lieky, oslabená je aj schopnosť matky odolávať možným nátlakom svojho syna, dokonca nemusí byť vôbec schopná rozpoznať, že sa jedná o manipulatívne správanie z jeho strany. Napokon duševné poruchy matky znižujú aj jej ostražitosť pri rozpoznaní novej hrozby vybočenia správania

sa syna z prijateľnej normy a potreby kontaktovať odborníka. Sám znalec neodporučil vzhľadom k psychickým poruchám matky, v spojení s psychickým stavom dieťaťa zverenie dieťaťa matke, a to aj s ohľadom na celospoločenský záujem. Pokiaľ ide o CDR, toto dokáže problémy maloletého rozpoznať aj pomenovať, avšak vzhľadom k systému fungovania CDR, ktoré funguje na otvorenom princípe, v „minirodinkách“ o 10 deťoch, pričom na 10 detí pripadá jeden vychovávateľ, nie je objektívne možné venovať D. pozornosť, ktorú tento nevyhnutne potrebuje, nehovoriac o tom, že D. v minulosti aj v prípade minimálneho podnetu obratom prechádzal do nezvládnuteľného afektu, v ktorom ohrozoval ako seba, tak ostatné deti. Ako už bolo uvedené, až po adaptácii maloletého v RC Čerenčany nastali u neho pozitívne zmeny. Minimalizovali sa jeho agresívne aj nevhodné sexuálne prejavy. To je však dôsledok jednak prísneho režimového systému v RC, jednak individuálnej starostlivosti, ktorá je maloletému venovaná. Svoju úlohu zohráva aj prísne dodržiavanie psychiatrickej medicíny a nepretržitá spolupráca s psychológom a psychiatrom. Psychologička RC počas celého konania zotrvala na svojom názore, že by bolo vhodné zveriť dieťa matke, pričom tento svoj názor ako sama uviedla, opierala o skutočnosť, že matka má záujem sa o dieťa starať, vychádzala z výpovede matky. Vôbec nebrala do úvahy skutočnosť, že matka je psychiatrický pacient a psychické poruchy, ktoré jej boli diagnostikované a pre ktoré sa lieči, môžu matku napriek jej skutočnému záujmu o maloletého objektívne diskvalifikovať v schopnosti zabezpečiť maloletému vhodné prostredie, nastavené tak, aby maloletý dokázal fungovať aj v domácom prostredí. V prospech zverenia maloletého sa vyjadril aj psychiater z nemocnice v Martine, kde bol Paľko vyšetrený, ktorý ale, ako sa ukázalo, vôbec nemal vedomosť o psychických poruchách matky. Naopak, ako kolízny opatrovník, tak riaditeľ CDR spolu s ostatnými odborníkmi z CDR jednotne zastávajú názor, že v prípade návratu maloletého do domáceho prostredia by nepochybne postupne prišlo k návratu správania sa maloletého, pre ktoré bola nariadená ústavná starostlivosť. Fakt, že pobyt v RC Čerenčany je pre D. prínosom, vyplýva aj z konštatovania, že konečne jeho osobnosť začali rešpektovať aj ostatní chlapci v RC. Uvedené by sa nepochybne nestalo, pokiaľ by maloletý zostal v starostlivosti matky, vtedy bol ostatným deťom len na posmech, bol predmetom výsmechu a provokácií. Súd má za to, že prístup uplatňovaný k D. v RC Čerenčany má pozitívny vplyv na dieťa, je pre neho prínosom, čo sa odráža v zlepšenom správaní sa maloletého vo všetkých smeroch, nevynímajúc školu. Takýto prístup nie je možné zabezpečiť v CDR pre už spomínaný odlišný systém fungovania. Matka pre svoje vlastné psychické poruchy napriek záujmu a snahe objektívne nie je schopná zabezpečiť prostredie, v ktorom by maloletý dokázala naďalej bezproblémovo fungovať. Je preto v najlepšom záujme maloletého, aby naďalej zotrval v RC Čerenčany, čo napokon uviedla aj sama psychologička RC Čerenčany, predtým, než bez odborne podložených informácií zmenila svoj názor. Je v záujme dieťaťa, aby v ZŠ pri RC Čerenčany dokončil aj začatý školský rok. Miesto pre neho v RC vytvorené je. Na základe všetkých vyššie uvedených skutočností rozhodol súd tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozsudku a vyhovel návrhu kolízneho opatrovníka na zmenu zariadenia pre výkon ústavnej starostlivosti. Zároveň zamietol nedôvodný návrh matky na zrušenie ústavnej starostlivosti a tiež na návrh na zrušenie neodkladného opatrenia, nakoľko práve na základe tohto sa maloletý v súčasnosti nachádza v RC. Pokiaľ ide o výživné, ani na strane matky, ani na strane maloletého neprišlo od posledného rozhodovania o výživnom k žiadnym zásadným zmenám. Preto súd rozhodol o výživnom vo výške 35 € mesačne, tak ako bolo rozhodnuté v prípade nariadenia ústavnej starostlivosti v CDR Holíč, len s tým, že matka je povinná poukazovať výživné na účet v RC Čerenčany. Zároveň bol zmenený rozsudok, ktorým bola nariadená ústavná starostlivosť v CDR Holíč.

31. O trovách konania rozhodol súd v súlade s § 52 CMP.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom podpísaného súdu ku Krajskému súdu v Trnave, v štyroch vyhotoveniach.

Z odvolania musí byť zjavné, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka a čo sleduje, a musí byť podpísané a datované. V odvolaní sa má ďalej uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že:

a) neboli splnené procesné podmienky,

- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
 - c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
 - d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
 - e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
 - f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
 - g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
 - h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci,
 - ch) súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci.
- Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.